

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Δύσκολη η πρόσβαση σε νέα φάρμακα για τους Έλληνες ασθενείς

Η πρόοδος της επιστήμης είναι εντυπωσιακή και αλλάζει τα δεδομένα στην υγεία. «Βρισκόμαστε στην επόμενη της Φαρμακευτικής Αναγέννησης» τόνισε ο **Αλβέρτος Μπουράλι** στη συνάντηση των CEOs κορυφαίων φαρμακευτικών εταιρειών με τον Πρωθυπουργό (Απρίλιος 2024). Καινοτόμες κυτταρικές και γονδιακές θεραπείες γίνονται πλέον πραγματικότητα, δίνοντας ελπίδα σε ασθενείς που μέχρι χθες δεν είχαν θεραπευτικές επιλογές. Σήμερα, η φαρμακοβιομηχανία επενδύει στην ανάπτυξη περισσότερων από 7.000 νέων θεραπειών, φέρνοντας ένα νέο κύμα ιατρικής καινοτομίας που μπορεί να αλλάξει ριζικά τη διαχείριση σοβαρών ασθενειών. Το ερώτημα όμως παραμένει: θα μπορέσουν τα συστήματα υγείας να ακολουθήσουν τον ρυθμό της καινοτομίας; Η Ευρώπη και η Ελλάδα χρειάζονται μεταρρυθμίσεις και έναν σύγχρονο μηχανισμό αποζημίωσης, ώστε οι νέες θεραπείες να φτάσουν έγκαιρα στους ασθενείς που τις χρειάζονται. Διότι, όσο η επιστήμη προχωρά, τόσο αυξάνεται και η ευθύνη να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω.

Για την Ελλάδα ιδιαίτερα, αυτή η εξέλιξη αποτελεί μεγάλη πρόκληση. Η υποχρηματοδότηση της φαρμακευτικής δαπάνης – αποτέλεσμα της 12χρονης οικονομικής κρίσης και των μνημονίων – και οι καθυστερήσεις σε σημαντικά διαρθρωτικά μέτρα, όπως η εφαρμογή κλειδωμένων θεραπευτικών πρωτοκόλλων, ο ψηφιακός φάκελος ασθενούς, τα μητρώα ασθενών, η στρατηγική για την αύξηση της διείσδυσης των γενεσιμίων ώστε να δημιουργηθεί χώρος για την εισαγωγή νέων θεραπειών, καθώς και η υιοθέτηση νέων μοντέλων αξιολόγησης και αποζημίωσης των νέων θεραπειών, δημιουργούν εμπόδια για την είσοδο νέων φαρμάκων. Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις

ΓΝΩΜΗ
Του **Μιχάλη Χειμώνα**

έχουν φτάσει πια σε οριακό σημείο και διακυβεύεται η πρόσβαση των ασθενών σε υπάρχουσες, αλλά κυρίως σε μελλοντικές καινοτόμες θεραπείες. Μάλιστα από το 2022 και μετά το πρόβλημα έχει ενταθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να παρατηρούμε το μοναδικό φαινόμενο στα παγκόσμια χρονικά όπου η κρατική χρηματοδότηση υπολείπεται των υποχρεωτικών επιστροφών της φαρμακοβιομηχανίας. Φαίνεται λοιπόν ξεκάθαρα πως στην Ελλάδα τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα του φαρμακευτικού κλάδου, δεν αναγνωρίζεται η αξία της καινοτομίας και διακυβεύεται η εισαγωγή καινοτόμων φαρμάκων για απειλητικές για τη ζωή ασθένειες. Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες μελέτες της IQVIA, για το χρονικό διάστημα 2020-2023, μόνο 1 στα 5 νέα καινοτόμα φάρμα-

Το διάστημα 2020-2023, μόνο 1 στα 5 νέα καινοτόμα φάρμακα που θα μπορούσαν να έχουν έρθει στην Ελλάδα ήρθαν τελικά στη χώρα μας

κα που θα μπορούσαν να έχουν έρθει στην Ελλάδα, ήρθαν τελικά στη χώρα μας. Η συρρίκνωση της φαρμακευτικής καινοτομίας αποτυπώνεται και στα ευρήματα της μελέτης Patient WAIT Indicator (Waiting to Access Innovative Therapies), η οποία διενεργείται από την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Φαρμακευτικών Βιομηχανιών και Συνδέσμων (EFPIA) και την IQVIA. Βάσει αυτής, από τα 167 νέα φάρμακα που διατέθηκαν στην Ευρώπη το διάστημα 2019-2022, λιγότερα από τα μισά, μόλις 79, ήταν διαθέσιμα στη χώρα μας. Και από τα 79 μόνο τα μισά είναι σε ευρεία διάθεση στους ασθενείς. Μάλιστα, οι ασθενείς περιμένουν 587 ημέρες για να λάβουν μια νέα θεραπεία. Καταγράφεται καθυστέρηση στην εκάστοτε καινοτόμο θεραπευτική πρόσβαση κατά περίπου δύο μήνες σε σχέση με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο χρόνο, διάστημα που όπως συμβαίνει σε όλα σχεδόν τα θέματα υγείας μπορεί να κρίνει την έκβαση της κατάστασης των ασθενών.

Επιπλέον, αναδεικνύονται δραματικές ανισότητες στην πρόσβαση που έχουν οι Έλληνες ασθενείς σε σύγκριση με τους Ευρωπαίους. Η χώρα μας έχει εξελιχθεί σε παρατηρητή των άλλων χωρών που έχουν μεγαλύτερη ευκολία στην πρόσβαση, όπως για παράδειγμα η Γερμανία (88% των νέων φαρμάκων διαθέσιμα), Ιταλία (77%), Αυστρία (75%), Ελβετία (70%) και Δανία (65%), ενώ το ποσοστό στην Ελλάδα είναι 47%. Εντείνονται έτσι οι κοινωνικές ανισότητες, καθώς ασθενείς άλλων χωρών επωφελούνται από θεραπείες που στην Ελλάδα δεν είναι διαθέσιμες.

Η έλλειψη καινοτόμων φαρμάκων είναι πολυδιάστατο ζήτημα που απαιτεί άμεση και συντονισμένη δράση για τη διασφάλιση της πρόσβασης των ασθενών. Η διασφάλιση της βιωσιμότητας του φαρμακευτικού κλάδου και του συστήματος υγείας είναι

καταλυτικής σημασίας για τους Έλληνες ασθενείς, για να μπορούν να απολαμβάνουν όλα αυτά που η επιστήμη και η καινοτομία φέρνει και θα φέρει τα επόμενα χρόνια. Η επανεξέταση του δημόσιου προϋπολογισμού για το φάρμακο και η επαρκής χρηματοδότηση με βάση τις πραγματικές ανάγκες των Ελλήνων ασθενών θα διασφαλίσουν ευελπιστούμε την έγκαιρη και καθολική πρόσβαση τους στις νέες, καινοτόμες, αλλά και στις καθιερωμένες θεραπείες. Επιπλέον, χρειάζεται επιτάχυνση των διαδικασιών αποζημίωσης, ώστε οι νέες θεραπείες να φτάνουν γρήγορα στους ασθενείς που τις έχουν ανάγκη.

Το κενό της δημόσιας χρηματοδότησης στο φάρμακο, έναντι του μέσου όρου ανά κεφαλή των χωρών της Νότιας Ευρώπης (Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Γαλλία), ανέρχεται σε 1,5 δισ. ευρώ και επηρεάζει τόσο την πρόσβαση των ασθενών σε φάρμακα όσο και τη βιωσιμότητα των φαρμακευτικών εταιρειών. Η Πολιτεία οφείλει να θέσει την υγεία και το φάρμακο σε πραγματική προτεραιότητα.

Το Υπουργείο Υγείας έχει αντιληφθεί το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η είσοδος της καινοτομίας στη χώρα μας και είναι στο τραπέζι των συζητήσεων που εδώ και χρόνια προσαυθούμε να ανοίξουμε για το θέμα αυτό, με σκοπό τη θέσπιση ενός Ταμείου Καινοτομίας. Η συζήτηση που ξεκίνησαμε από το 2015, έγινε πιο συγκεκριμένη με την πρόταση που καταθέσαμε τον Ιούλιο του 2024 με τίτλο «Σχέμα Μεταβατικής Αποζημίωσης (ΣΜΑ) φαρμάκων». Ευελπιστούμε πως οι συνθήκες είναι πλέον ώριμες, ώστε να γίνει πραγματικότητα.

Ο κ. **Μιχάλης Χειμώνας** είναι Γενικός Διευθυντής Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ).

